

Christian Vulpius

Haramiák
kapitánya

Jonatán Könyvmolyképző

CHRISTIAN AUGUST VULPIUS

HARAMIÁK KAPITÁNYA

Könyvmolyképző Kiadó
Szeged, 2006

1

A REMETE VENDÉGE

Viharos éjszaka volt. A szél félelmetesen tombolt az Appenninek-hegység szurdokaiban, s vadul rázta, tépázta a százesztendőös tölgyek karvastag ágait. Egy meredek sziklafal tövében két fiatal férfi ült a tűz mellett, melynek lángját csak ügyyel-bajjal tudták a szélrohamoktól megóvni. Jó barátok lehettek, de az egyik férfi – társánál fiatalabb és daliásabb, szélesebb vállú – mintha felettese lett volna a másiknak, aki észrevehető tisztelettel beszélt vele.

– Nem emlékszem ilyen pokoli éjszakára! – mondta Altaverde. – Miért nem felelsz, Rinaldo? Elaludtál?

– Én? Aludni? Ilyenkor? – kérdezte a fiatalabbik. – Nagyon szeretem ezt az időt. Szívemben amúgy is vihar kavarog, hadd tomboljon odakünn is!

– Furcsán beszélsz, capitano! – csóválta a fejét Altaverde. – Mintha már nem az lennél, mint régen.

– Igazad van! – sóhajtotta Rinaldo. – Régen egy ártatlan kisleány voltam, aki bizakodva vágott neki az életnek! Ma pedig! Nehéz a szívem, jó Altaverde, nagyon nehéz.

- Talán szerelmes vagy?
- Egy rablóvezér nem lehet szerelmes!
- Miért ne? Nincs a homlokodra írva, ki vagy! Minden donna boldognak mondhatja magát, ha egy olyan férfi szereti, mint te vagy! Arcod, alakod, viselkedésed! A legelölőbb házakban is megfordultál. A nagyvárosok palotáiban is megálltad a helyedet. Senki sem gondolta volna, hogy nem vagy báró vagy gróf!
- Pedig valóban földönfutó vagyok!
- Rosszkedvű vagy, ami nem méltó hozzád! Igyunk!
- Majd máskor – hárította el Rinaldo.
- Jól van. Ha nem iszol, akkor én sem iszom. Úgy látom, ma éjjel bölcselkedni akarsz.
- Eltaláltad, Altaverde. Mi a bölcselkedés legfőbb tárgya? A halál. Vajon milyen halál vár ránk?
- Hát nem mindegy? – felelte Altaverde. – Király és koldus egyformán jön a világra, és egyformán távozik. Az a fontos csupán, hogy a két időpont közt hogyan töltjük az időt. Neked és nekem ez az élet felel meg legjobban, amit folytatunk. Szabadok vagyunk. Nem hajtunk fejet senkinek. Nem szenvedünk hiányt semmiben.
- És a becsület? – kérdezte Rinaldo.
- Hogy beszélhetsz így! – kiáltott fel Altaverde indulatosan. – Tulajdonképpen mi hozott ide közénk?
- A véletlen. És a könnyelműségem.
- Ne háborogj a sors ellen! Én tudom, mindig megtette a magadét – többet ember nem tehet. A banda szeret. Mindenki tisztelettel beszél veled és rólad. Felesküdtünk rád, és hűségünkben nincs okod kételkedni. Mit akarsz még? Talán jobb lett volna, ha szülőfaludban, Ostialában maradsz, és apád kecskéit őrizgeted tovább is?

– Apám egyszerű, becsületes ember volt. Nem tudom, hogy az én életem dicsőbb-e, mint az övé.

– De mi tudjuk! És tudja a nép is. Mindig emberséges és igazságos voltál. Kifosztottad a gazdag naplopókat, léha főurakat és kövér főpapokat, de a nép egyszerű gyermekeit, a kisembereket, a szegényeket sohasem bántottad. Ezekről nem vettél el semmit, inkább adtál nekik. És megtáncoltattál néhány bírót meg kiskirályt, aki hatalmaskodva a népet sanyargatja és fosztogatja!

– Jól van, Altaverde. Köszönöm szerető szavaidat. Egy kicsit megvigasztaltál. Most aludj egyet, ha már az én szememet kerüli az álom. Én majd virrasztok, és vigyázok a tűzre. Ha elálmosodom, felkeltelek, és akkor te fogsz örködni.

– Ahogy akarod, capitano! Én csakugyan fáradt és álmos vagyok, majd leragad a szemem. De két óra múlva kelts fel okvetlenül, majd felváltalak a virrasztásban.

– Szép álmokat, Altaverde.

Amikor Altaverde elaludt, Rinaldo elővette gitárját, és önmagát kísérvé, halkán dúdolni kezdett. Egy dalt énekelt, amit maga szerzett. A dallamot talán valamelyik faluban hallotta. – Itáliában a levegőben van a zene –, de a szöveget mindenesetre maga alakította hozzá.

A tűz mellett heverő két hatalmas szelindek egyszer csak felhorkant, és morogni kezdett. Rinaldo felriadt, és puskája után kapott.

– Állj! Ki az? – kiáltotta, de valaki a napi jelszóval felelt. Niccolo közeledett a tűz felé. Az éber kutyák elhallgattak. Altaverde is felébredt.

– Mi újság? – kérdezte.

– Jelentem, hogy öszvérek csengőit hallottuk a távolból.

– Ilyen viharos éjszakán?

– Úgy látszik, valaki eltévedt.

– Hát nem vagytok együtt valamennyien? Nem a hegygerinc alatt táboroztok, a remetelak közelében?

– De igen, kivéve Pietrót és Giambattistát, akik felderítő útra indultak. A többi harminc ember együtt van.

– Girolamo is veletek van?

– Igen. Már előre örül az öszvéreknek.

– Elhiszem, Niccolo.

Most Rinaldo is bebeszölt a beszélgetésbe.

– Tudod mit, Altaverde? Legjobb lenne, ha most mindjárt felmennél hozzá. Ismered Girolamót, s tudod, hogy kissé meg gondolatlan. Az óvatosság nem tartozik az erényei közé.

– Ahogy parancsolod, kapitányom – felelte Altaverde.

– És küldd be hozzám Cintiót! Itt várok rá.

– Meglesz, kapitányom.

– S ha el lehet kerülni a vérontást...

– Igen, igen, ha lesz rá mód – ígérte meg Altaverde.

– Kapitányom! Csakugyan itt akarsz maradni? Egyedül? – kérdezte Niccolo.

– Egyedül, amíg Cintio meg nem jön.

– Aludj egy kicsit! – javasolta Altaverde.

– Bárcsak el tudnék aludni! – sóhajtott Rinaldo. – Ha az álom parancsszóra látogatná meg, sok nehéz órán átsegítené az embert! A kutyákat hagyjátok nálam!

– Természetesen! A viszontlátásra! – mondta Altaverde és Niccolo.

Amikor elmentek, Rinaldo rózsét dobott a tűzre, és lefeküdt egy fa alá. Köpönyegét fejére húzta. Fölötte dühösen süvített a szélvihar. A száraz gallyak ropogva égtek a közelben.

„Hogy megváltozott minden! – gondolta Rinaldo. – Azelőtt, ha lefeküdtem, elég volt egy rövid fohász. Mire elrebegtem, már aludtam. Most meg a szememet sem tudom lehunyni. Legalább sírni tudnék!”

A kutyák felmordultak. Rinaldo ledobta magáról köpönyegét, talpra ugrott és pisztolyaihoz kapott. A kutyák viczorogva nekiestek egy közelgő embernek. Rinaldo visszahívta az állatokat, és elébe ment az ismeretlennek. Fehér hajú, ősz szakállú, tiszteletet parancsoló aggastyán volt, csuhához hasonló, barna posztóruhában. Jobbján egy nagy botot szorongatott, baljában pedig egy kialudt lámpát. Szármalmas kis kutya simult remegve a lábához.

– Ki vagy? – szólította meg Rinaldo, miután a két szelindeket lecsillapította.

Az aggastyán így felelt:

– Remete vagyok. Az egész környék az Oriolo-hegy öreg remetéjének nevez, így beszél rólam, így emleget... A közeli városkában voltam, hogy szokás szerint olajat, sót, miegyebet vásároljak. Most hazafelé igyekszem a viskómba. De a vihar eloltotta a lámpásomat, s eltévedtem a sötétben, pedig úgy ismerem az egész vidéket, akár a tenyeremet. Engedd meg, hogy a tüzednél meggyújtsam a lámpámat, s már nem is háborgatlak tovább.

Miután meggyújtotta lámpáját, el akart köszönni, de Rinaldo visszatartotta.

– Ne siess úgy, öregapó! Kérdezni szeretnék valamit.

– Tőlem? Olyan visszavonultan élek, hogy nem tudok semmit a világról.

– De azt csak meg tudod mondani, minek tartasz engem?

– Örülök, hogy Isten az utamba vezérelt és tüzet adott nekem, és most már folytathatom utamat.

– De mit gondolsz, mi vagyok én?

– Nekem édes mindegy, hogy ki s mi vagy – felelte az öreg. – Az emberek már nem érdekelnek.

– Az emberektől még itt sem szabadulhatsz – mondta Rinaldo. – Sorsom arra kényszerít, hogy az Appenninek

völgyeiben bolyongjak, de még itt sem alhatok nyugodtan. Azt mondják, hogy Rinaldo Rinaldini, a híres rablóvezér most ezen a vidéken tartózkodik.

– Nem lehetetlen – felelte az öreg közönyösen.

– Félek attól a kegyetlen embertől.

– Úgy hallom, nem kegyetlen. Már arra is gondoltam, hogy megkeresem, és megkérem, adjon nekem egy menlevelet. Hogy kunyhómat ne háborgassák.

– És ha megöl?

– Az se olyan nagy baj. Fosszon meg attól a pár esztendő-től, ami különben még hátravan, ha Isten úgy akarja. Nem félek tőle. Ha kunyhómat felgyújtja, építék egy másikat. Pénzt nem talál nálam. Ha agyonüti a két kecskémet, a környék parasztjai szeretnek, és megajándékoznak egy másik pár kecskével. Legyen minden úgy, ahogy Isten akarja.

– Sokat nélkülözöl?

– Aki szerény igényű, nem szenved hiányt semmiben.

– Mondok valamit, öregem. Szeretnék egyszer valami jót cselekedni. Látod ezt az erszényt? Jó sok arany van benne. Fogadd el tőlem ajándékul.

– Köszönöm, nem kell. Nem akarok az adósa lenni senkinek. Isten veled!

Az öreg folytatta útját, és Rinaldo nem merte tovább feltartóztatni. Újra lehevert a fa alá, és csakhamar mély álomba merült. Arra riadt fel, hogy kutyái ismét csaholni kezdtek.

Felnézett az égre. Már pirkadt a hajnal. Az ösvényen Cintio közeledett.

– Szeretett kapitányunk – kezdte Cintio –, mondd, mi bánt? Egy idő óta kerülöd hű embereidet. Már nem érzed jól magad a mieink között? A magányt keresed, elvonulsz, töprengésbe merülsz! Terhedre vannak régi bajtársaid?

– Magam vagyok terhére magamnak! És a földnek! – felelte Rinaldo. – Nem tudom, mi lelt.

– Altaverde azt mondja, szerelmes vagy.

– Eltalálta.

– Hát aztán? Szerelmesnek lenni – az csak nem baj? Beszélj róla, könnyíts a szíveden!

Rinaldo hosszas hallgatás után mesélni kezdett.

– A história egészen friss – mondta. – Négy nappal ezelőtt itt a közelben sétáltam, az erdő szélén. Nem is törtem a fejem semmin... csak úgy andalogtam. Egyszerre csak megpillantok egy lányt... talán tizenhét éves, bűbájos teremtés. Ah, Cintio, álmodni sem lehet angyalibbat! Epre szedett. Megszólítottam. Kérdeztem tőle valamit. Kedvesen, illedelmesen felelt. Beszélgettünk néhány percig. Úgy is mondhatnám: az Ártatlanság szobra állt a Bűnnel, a Tisztaság a Romlottsággal! De néhány legényem közeledett, és kénytelen voltam elköszönni tőle. Azóta nem láttam, de szüntelenül órá gondolok. Ha megtalálhatnám! De azt sem tudom, hol keressem! Ki tudja, talán már messze jár!

– Akkor felejtsd el!

– Ne beszélj bolondokat! Hát lehet egy ilyen angyalt elfelejteni?

– Mindent lehet, csak akarni kell.

– Szép mondás, csak nem igaz. Hiszen ha csak az akaraton múlna minden, akkor becsületes ember lennék, nem rablóvezér.

– Nagyon kérlek, kapitányom, ne mondd ki az efféle gondolatokat hangosan. Csak megingatod vele az embereink elszántságát. Ártasz nekik az ilyen beszéddel, s ártasz magadnak is.

Rinaldo vállat vont, és szótlánul lehevert megint a fa alá. Behunyta szemét, és erre Cintio magára hagyta. Rinaldo

újra elszundikált. Mire felébredt, a szemébe sütött a nap. A felhők szertefoszlottak, a vihar elvonult. Cintio néhány lépésnyire tőle a földön ült, és közben két másik ember is csatlakozott hozzá. Tüzet raktak, és egy kis üstben csokoládét főztek.

– Jó reggelt, kapitány! – sóhajtott fel Cintio.

– Szép jó reggelt! – köszöntötte Girolamo is meg Paolo is egyszerre.

– Köszönöm – felelte Rinaldo. – Mit főztök?

– Pompás csokoládét – felelte Paolo kérkedve.

– Megkínáltak egy bögrével? – kérdezte Rinaldo.

– A legnagyobb örömmel, signor capitano – felelte Girolamo. – Valódi spanyol kakaó. Altaverde tiszteletét küldi. Most a zsákmány elosztásával van elfoglalva. Kitűnő rajtaütés volt. Három öszvért zsákmányoltunk. Egy nápolyi herceg málháját cipelték, aki útban van Firenze felé. Lehet, hogy ő megérkezik oda, de a holmija már nem.

– Emberélet nem esett áldozatul? – érdeklődött Rinaldo.

– A három öszvérhajcsár fűbe harapott – felelte Girolamo közönyös vállvonogatással. – Jó is, mert ezek a fickók szeretnek fecsegni. Annyi öszvérhajcsár van a világon, hogy hárommal kevesebb meg se kottyán, igaz-e, Paolo?

Paolo röhögött.

– Altaverde ezt a csecsebecsét küldi neked – folytatta Girolamo. – Nem ér sokat, de mégis aranyból van, és téged illet meg.

Rinaldo átvette a küldeményt. Kis, lapos aranytok volt, nyakba akasztható amulettféle. Kinyitotta, és egy miniatűr arcképet talált benne. Egy feltűnően szép asszonyt ábrázolt – apácaruhában. A kép hátlapján egy másik miniatűr volt. Egy büszke arcú férfit ábrázolt tiszti egyenruhában. Az egész amulett nem volt nehéz, de Rinaldo is meg tudta ítélni,

hogy ízléses kidolgozású, finom ötvösmunka. Néhány percig elnézegette, aztán ajakbiggyesztve zsebre vágta.

Nemsokára megérkezett Altaverde is az osztagával. Sátorakat vertek, és tüzeket raktak. Mindenfelé sütöttek-főztek, ettek-ittak, énekeltek, kockát vetettek, mint az olyan emberek, akik munka után átengedik magukat a jól megérdemelt pihenésnek.

Altaverde részletes jelentést tett a kapitánynak, és átnyújtotta neki jóváhagyás végett a zsákmányfelosztási jegyzéket. Rinaldo egy pillantást vetett rá, és szó nélkül aláírta. Teljesen megbízott alvezéreiben, de ragaszkodott a szigorú rendhez és fegyelemhez. Csapata nem szedett-vedett banda volt, hanem jól megszervezett kis hadsereg.

Később Rinaldo félrevonta Altaverdét, és egy távoli fa tövében letelepedve megbeszélte a biztonsági rendszabályokat. A kijelölt őrszemek elfoglalták őrhelyeiket.

Rinaldo aztán egy másik, közeli völgybe sétált át, ahol egy forrás mellett pihent le. Egyedül akart lenni gondolataival, tünődéseivel, a társaság csak zavarta volna. Dél tájban azonban visszatért a csapathoz, ahol lármás legényei közepette jó kiadós ebéd várta.

– Kapitányunk! – kezdte rá Girolamo is ebéd után. – Hű embereid úgy látják, hogy borús vagy, elégedetlen, rosszkedvű. Ne haragudj, hogy újra meg újra visszatérünk erre a kérdésre. Mondd, mi bánt? Kívánsz valamit? Ha olyasmi, amit megszerezhetünk, szólj csak! Életünk árán is megszerezük neked! De ha csak valami rögeszme bánt, kergesd szélnek a rigolyádat, mely gyötör és nyugtalanít. Ha kedvetlen vagy, az a csapatnak is kedvét szegi.

Rinaldo néhány percig szótlannul bámult maga elé, aztán embereihez fordulva így szólt:

– Olvastátok Velence, Génua és Lucca hirdetőményeit? Ezek a köztársaságok magas vérdíjat tűztek ki a fejemre.

– Letépjük a hirdetést, ahol látjuk! – kiáltották többen is.
– A díjat nem kapja meg senki!

– Jaj annak, aki pályázik rá! – mondta Girolamo. – Agyoncsapjuk, aki kezet mer rád emelni. Amíg itt állunk melletted, egyetlen hajad szála sem görbülhet meg.

Kirántotta kardját hüvelyéből, és megforgatta a feje körül. Sokan követték példáját, s egy emberként kiáltották:

– Életünket és vérünket kapitányunkért! Követjük Rinaldót tűzön-vízen át mindhalálig!

Ezzel kacagva visszatértek a kockavető serleghez és a borostömlőkhöz.

Rinaldo lehevert egy nyárfa alá. Ekkor Fiorilla közeledett hozzá, a banda amazonja – csinos arcú, barna asszony, aki izmosabb volt, mint akárhány férfi. Letelepedett Rinaldo mellé, és pisztolyait kezdte tisztogatni.

– Nem hiszem el, capitano, hogy a fejedre kitűzött vérdíj miatt lógotod az orrodát. Egy olyan férfi, mint te, még a közeli veszéllyel sem törődik, nemhogy az efféle ostobasággal! Neked más bajod van.

– Gondolod, Fiorilla?

– Nem gondolom, hanem tudom. A szíved beteg!

– Meglehet.

– Biztos. Leolvastam az arcodról. Én értek ehhez a betegséghez, mert magam is átestem rajta. Éppen fél esztendeje annak, hogy beleszerettem valakibe. Láthattad volna, de te észre se vetted.

– Én? Miért éppen én?

– Mert olyan bolond voltam, hogy beléd lettem szerelmes. Fejembe vettem, hogy a kapitányunk kedvese leszek. De te tudni sem akartál rólam. No, nem baj, már túl vagyok rajta.

Felszedte két pisztolyát, övébe dugta, felállt és elment. Rinaldo egy pillantást sem vetett utána. Felállt, és jelt adott embereinek a sorakozóra.

– Elhatároztam – mondta –, hogy Albonigo hegyeibe vonulok. Vonjátok be az öröket, és készüljete fel az indulásra. Ma éjjel a San Giacomo-kápolna völgyében fogunk meghálni. Holnap délben La Cera alatt leszünk, a négy hegy közt elterülő fennsíkon. Ha tervem sikerül, merész csínnyel gazdagítjuk hírnevünket.

Az emberek ujjongva fogadták az izgalmas bejelentést. Rinaldo még hozzáfűzte.

– Téved, aki azt hiszi, hogy megváltoztam vagy elkényelmesedtem. Hogy kerülgetem a veszedelmes kalandokat. Erről szó sincs. Én a régi Rinaldini vagyok. Nem félek senkitől és semmitől.

– Senkitől és semmitől! – visszhangozták dörgő hangon a marcona szegénylegények.

Szétszedték a sátrakat. Bevonták az őrszemeket. Girolamo csakhamar elindult az előőrssel. Altaverde kellő távolságban követte őket a főcsapattal, katonásan, a biztosított menetelés szabályai szerint. Az utóvédet Cintio vezette. Hogy Rinaldo melyik csapatrésznél tartózkodik, arról sejtelme sem volt senkinek.

Jó, hogy nem tudta senki. Mert az imádott kapitány, vakmerő hadműveletek kitervezője és vezére, gitárt akasztott a nyakába a puskája mellé, s az erdön átvágva a hegyerinc felé indult – oda, ahol a remetelak teteje kandikált elő a fák közül.

Nemsokára egy ösvényre bukkant, és azon ballagott tovább. Az árnyékok már nőni kezdtek, amikor a hegyerinc alatt egy kunyhó kéményét pillantotta meg. Egyenesen arra tartott, és a házikó előtt észrevette azt az ősz hajú,

fehér szakállú aggastyánt, akivel előző este elbeszélgetett. Üdvözölte, s az öreg mintha kissé zavartan és kelletlenül viszonzta volna köszöntését.

– Még mindig nem találtad meg az országutat? – kérdezte az öreg.

– Nem is kerestem – felelte Rinaldo. – Céltalanul bolyongtam itt, amíg rám nem esteledett. A te házikód ez? Ha igen, megkérnélek, fogadj be éjszakára. De ha úgy érzed, hogy terhedre lennék, mondd meg bátran, nem haragszom meg érte. Legfeljebb egy fa alatt heveredek le, és ezt az éjszakát is a szabadban töltöm, akárcsak a tegnapi.

– Nem, nem, azt már nem engedem – mondta az öreg. – Szívesen látlak szerény viskómban, de le kell mondanod minden kényelemről. Ha beéred friss szénával derékaljul...

– Hogyne érném be! – vágott a szavába Rinaldo. – Nem vagyok elpuhult ember, sohasem adtam a kényelemre. Szerencsétlen sorsom korán leszoktatott róla.

– Mi kergetett az erdő magányába?

– Egy szerencsétlen pillanat és annak következményei.

– Megöltél valakit? Párviadalban, ugye?

– Kérlek, ments fel a válasz alól!

– Bocsáss meg, nem akarom titkaidat kifürkészni. Az éjjeli szállás rendelkezésedre áll. Ha megengeded, előremegyek.

Rinaldo szótlanul követte az öreget a viskóba. A szoba egyszerű volt, de ragyogó tiszta. Berendezése egy nagyobb asztal és egy kis asztalka, néhány szék és egy deszkaágy. A nagyobbik asztalon hatalmas, nyitott biblia, a kisebbik asztalon valami kötés – afféle női kézimunka. „Hogy került ez ide? – gondolta Rinaldo. – Lehetséges-e, hogy az öreg unalmában harisnyát kötöget?” Házigazdája, mintha kitalálta volna gondolatát, gyorsan bedugta a kézimunkát az asztalka fiókjába.

Rinaldo nem merte kérdésekkel zaklatni. Lesütötte szemét, és hallgatott. Az öreg néhány perc múlva magára hagyta.

Amikor visszajött, égő lámpa volt a kezében. Rinaldo felállt, és köpenye mély zsebéből egy palack bort húzott elő.

– Engedd meg – mondta mosolyogva –, hogy én is hozzájáruljak valamivel a vacsorához!

Az öreg komolyan bólogatott.

– A bor Isten adománya – mondta –, s bármilyen mértéketlenül is, egy pohár bort néhanapján szívesen felhajtok. Egyébként ez lesz vacsoránk fénypontja, mert amivel megkínálhatnád, igazán nem sok... egy kis barna kenyér, egy kis vaj és sajt, no meg egy dinnye, amit épp az imént vágtam le.

– Bőven elég, öregem! – nyugtatta meg Rinaldo. – Még akkor is, ha kettőnkön kívül valaki más is részt kérne a lakomából.

– Valaki más? – kérdezte az öreg sietve. – Kire gondolsz?

Rinaldo válasz helyett a kisasztal fiókjára nézett.

– Egyedül lakom itt – mondta az öreg. – Nincs más társaságom, csak a kiskutyám, no meg a madarak... néhány gerle, néhány csíz... Miből gondolod, hogy más is lenne itt?

Rinaldo kissé kihúzta az asztalka fiókját, és mosolyogva mutatott a kézimunkára.

– Értem már – bólintott az öreg. – Hát ez bizony nem az enyém, hanem valaki másé, de az nem lakik itt, csak néha szokott meglátogatni. Ma reggel is itt volt, és a kézimunkáját, sajnos, itt felejtette. Hát behozom azt a kis vacsorát, jó?

Megint kiment, és Rinaldo újra magára maradt. Felhasználta az alkalmat, és alaposabban körülnézett. A sarokban egy kis ajtót fedezett fel, mely a hálókamrácskába nyílt. Itt volt az öreg fekvőhelye, fölötte a falon két kis olajfestmény. Mellettük jobbról-balról egy-egy pisztoly lógott alá, szögre

akasztva. Rinaldo bevitte az olajlámpást a kamrába. Amint megvilágította vele a képeket, megdöbbenve visszahőkölt.

A képek ugyanazt a két személyt ábrázolták, mint a miniatűrök – a kicsinyített másolatok az aranyláncon függő amulett tokjában, amelyet Altaverde ma reggel zsákmányolt. Ugyanaz a két arckép: a szépséges arcú apáca és a daliás fiatal katonatiszt. Tévedésről szó sem lehet: jellegzetes arcok, nem lehet mással összetéveszteni... Rinaldo megfordult, és tűnődve visszatért a szobába.

Éppen jókor, mert házigazdája (akit ezen a környéken Donato néven ismertek) akkor jött be, s hozta fatálcán mindazt, amit vacsorára ígért. Rövid asztali áldás után helyet foglalt vendégével szemben, s nekiláttak az étkezésnek. Rinaldo bort töltött a poharakba.

– A távol levő harmadik egészségére, akár itt lakik, akár máshol! – mondta.

– Igen, az ő egészségére – felelte az öreg. – De mondtam már, hogy nem lakik itt.

– Elhiszem.

– Csak mondd. Szemedből látom, hogy nem hiszel nekem. Hát ide hallhass! Körülbelül egyórányira a kunyhómtól, a hegy alján egy szép kis majorság terül el. Ott lakik a lányka, aki a kézimunkáját nálam felejtette. Jószívű teremtés, eljön néha ide, hogy felvidítson.

– A majorosgazda leánya?

– Csak a nevelt leánya, vérségi kapocs nem fűzi hozzá. De magam is úgy szeretem, mintha az édesleányom lenne, mindenki szereti, és meg is érdemli. Az ő egészségére s boldogságára!

Összekoccintották és kiitták poharaikat. Utána hosszas csend következett. Végre az öreg törte meg a hallgatást.

– Szabad kérdezni, merre van a hazád?

– Római vagyok – felelte Rinaldo.
– A szent városban születted?
– Nem, faluhelyen, de Róma környékén.
– Akkor földiek vagyunk, mert én is Rómában születtem.
De nem örülök neki. Nincs annál hálátlanabb város a világon.
– Rossz tapasztalatokra tettél szert?
– Velem nagyon igazságtalanul bántak. No de hagyjuk ezt, ne bolygassuk a múltat. Nyugodtan élek itt, és megbocsátottam ellenségeimnek. Becsületes embernek, igaz férfúnak semmi keresnivalója a mai Rómában. Róma lakói fittyet hánynak a tisztességnek, mindent feláldoznak a gyönyörök és élvezetek kedvéért. Bizonyára téged is elüldöztek.
– Nem. Engem nem bántott senki. Balsorsomat saját könyelműségemnek köszönhetem.
– Ebben van valami vigasztaló. De engem igazságtalanul üldöztek és tettek földönfutóvá.
Rinaldo éppen válaszolni akart valamit, amikor hangokat hallottak kívülről. A következő percben durván dörömböltek a remetelak ajtaján.
Donato nyugodtan kinyitotta a kis ablakot, és megkérdezte, ki az.
– Nyiss ajtót! – rivallt rá egy rekedt hang.
– Fegyveres emberek állnak az ajtó előtt – mondta vendégének Donato. – Lehet, hogy katonák. Ha van okod tartani tőlük, menj be a hálókamrába. Ablaka hátrafelé néz, kijuthatsz rajta a kertbe. Másszál csak át a hátsó sövényen, és indulj el jobb kéz felé. Pár lépés után egy sziklabarlang nyílásához érkezel. Ott elrejtőzhetsz, és nyugodtan megvárhatod, míg ezek odébbállnak.
Rinaldo füttyentett két kutyájának, és bement a kamrába. Az okos állatok engedelmesen követték. Donato a ház ajtajához lépett és kinyitotta.

Hat marcona külsejű, állig felfegyverzett ember nyomult be a szobába. Rinaldo a kamrában jól hallhatta, mit beszélnek a szobában.

– Ki vagy?

– Donato vagyok, a remete.

– Egyedül vagy itt?

– Igen, egymagamban élek itt.

– Ismersz minket?

– Nem.

– Félsz tőlünk?

– Ha az igazság szolgálai vagytok, ártatlan embernek nem lehet oka tőletek rettegni.

– Melléfogtál, öreg. Mi a magunk módján teszünk igazságot. Van pénzed?

– Ebben a zacskómban tartom. Tessék, odaadom.

– Eriggy a fenébe ezzel a pár koldusfillérrel. Mi komoly pénzről beszélünk.

– Ez az egész vagyonom.

– Nem hiszem el.

– Pedig igazat mondtam.

– Hazudsz, öreg! Látom, borosflaskó áll az asztalon. Aki bort iszik, annak van pénze. Hozz elő még néhány flaskót legalább!

– Ezt valaki hozta nekem ajándékol. Megittuk, több nincs.

– Megittátok? Szóval vendéged volt! A kutya teremtesít! Nem vagy te koldus! Kettesben lakomázik, és azt akarja elhíttetni velünk, hogy nincs pénze! Ne hazudj, mert a pofádba vágok!

– Nincs pénzem, és bort sem tudok adni nektek.

– Üssétek le a vén csirkefogót!

– Ne bántsatok! Irgalom!

– Pénzt ide, vagy beverjük a pofádat!

– Mindent elvihettek, amit találtok!

– Megátalkodott gazember! Nem akar letejelni! No, majd akkor más hangon beszélünk veled!

Mind a hatan nekiestek Donatónak. Az öreg segítségért kiáltott, bár eszébe se jutott arra gondolni, hogy valaki meghallhatja. Ekkor kivágódott a kamra ajtaja. Rinaldo állt ott, lövésre kész pisztollyal a kezében.

– Mit kerestek itt? – kiáltotta mennydörgő hangon.

– Hű, a nemjóját! A kapitányunk! – kiáltotta egy hang.

Elengedték a remetét, s a szoba egyik sarkába húzódva, meglapultak a fal mellett.

– Igen, a kapitány – ismételte egy másik hang, észrevehető szorongással.

Az egész testében remegő Donato egy székre roskadt, és csodálkozva hebegte:

– A kapitány? A ti kapitányotok?

– Nem szégyellitek magatokat? – kiáltotta Rinaldo.

– Hatan támadtok egy védtelen öregemberre! Szép hőstett, mondhatom! És hogy mertek portyázni, fosztogatni? Rinaldo legényei! Talán szükségét szenvedtek valamiben, hogy egy szegény remete utolsó fillérjeit is kizsaroljátok! Nem csak magatokat mocskoltátok be, hanem az én nevemet is!

– Paolo kezdte – dűnnyögte az, aki legközelebb volt Rinaldóhoz.

Rinaldo felemelte a pisztolyát, és szó nélkül elsütötte. A golyó Paolo karját zúzta szét. A fickó összerogyott és elnyúlt a földön. Társai meg se moccantak, senki sem merte felsegíteni.

– Miért hagyátok el a szakaszotokat? – kérdezte Rinaldo dörgő hangon, és szeme villámlott.

– A te keresésedre indultunk – felelte az egyik.

– Mit szimatoltok utánam? Mi közöttök hozzá, hová megyek,

merre járok? TörődjeteK a saját dolgotokkal! Vissza a szakaszhoz! Ismeritek a törvényeinket. Tudjátok, mit csináltak, és mit érdemeltek. Ezt a fickót vigyétek magatokkal. De nem tartozik többé Rinaldo csapatába. Holnap majd megkapjátok büntetésteKet.

A rablók elvonultak, és magukkal vitték a sebesült Paolót.

Donato minden ízében remegve, szótlánul ült a széken.

Rinaldo odalépett hozzá, megragadta a kezét, megszorította, és így szólt:

– Szedd össze magad, apóka!

– Látod... azt a... szekrényt? – hebegett az öreg. Nyisd ki! Találsz benne egy kerek üveget. Piros folyadék van benne... orvosság...

Rinaldo sietve engedelmeskedett. Donato kívánságára kitöltött egy kanálnyit a piros orvosságból, és átnyújtotta az öregnek. Donato lenyelte, s úgy látszik, használt, mert lassanként magához tért.

– Tehát Rinaldo vagy?

– Mi tagadás, az vagyok.

– Már a neved is félelmetes! Szörnyű ember lehetsz.

– Sajnos, igazad van. Szörnyeteg vagyok.

– Már az is, amit az imént a szemem láttára műveltél, szívemet borzadályal tölti el.

– Az enyémet meg bánattal és csüggedéssel – sóhajtott Rinaldo. – Most látom csak, miféle emberek élén állok! De ez mentségemre is szolgál. Ilyen embereket csak kegyetlenséggel lehet féken tartani és megfegyvelmezni.

– Ó, te szerencsétlen! Milyen társaságba keveredtél?

– Sohasem kerestem őket – ők csatlakoztak hozzám. Ha egy község közelében tanyázunk, mindenütt jelentkezik néhány falurossza, és könyörög, hogy fogadjuk be. Aztán

az én gondom, hogy etessem őket. Nem lehetek válogatós az eszközökben.

– Tudom. A lejtőn nincs megállás. Az első lépést kellett volna jobban meggondolnod.

– Úgy érzem, barátom vagy, jó remete – mondta Rinaldo.
– Szívem vonzódik hozzád, és azt súgja, hogy bizalommal elmondhatom neked titkaimat. Majd megtudod a történetemet, de nem ma. Most nyugalomra és pihenésre van szükséged. Hadd fektesselek le az ágyadba. Én majd ezen a széken is elalszom, vagy az se baj, ha virrasztok hajnalig.

Gyengéden átvezette Donatót a kamrácskába, lefektette, és magára hagyta. A szobába visszatérve köpönyegébe burkolózott, és leült egy székre. Hosszas töprengésbe merült, és csak éjfél tájban aludt el, az asztalra borulva. De amint a hajnal első sugarai megcsillantak, már felébredt, és kitörölte az álmot a szeméből.

Donato sóhajtva fogadta.

– Nagyon beteg vagyok – suttozta, amint Rinaldo az ágyához lépett és hogyléte iránt érdeklődött.

– Ez is az én lelkemet nyomja – mondja Rinaldo. – Azért kerestelek fel, hogy biztonságodról gondoskodjam, s mi lett belőle? Éppen az én embereim törtek rád. Bajt hoztam, pedig a javadat akartam.

– Nem tehetsz róla – felelte az öreg elhaló hangon. – Nem hibáztatlak. Inkább hálát adok Istennek, hogy a kunyhómba vezérelt téged. Ha nem vagy itt, minden bizonnyal megölnék.

Ezután megint orvosságot kért, de másfélét, mint az éjjel. Pontosan megmagyarázta, hány csepp kell belőle egy pohárka vízbe. Alighogy megitta, szeme becsukódott, és mély álomba merült.

Rinaldo lábujjhegyen kiosont a kamrából. Elhagyta a házat, és reggeli sétára indult. A felkelő nap pompája édes

gyönyörűséggel töltötte el. Az Ég Királynője bíborpalástban hágott fel a szemközti hegycsúcsra, és bőkezűen ontotta meleg aranyugaraikat a kis völgybe, mely Donato házikója alatt terült el. A madarak szívecskéjét is megejtette a szépséges látvány, s hálából vidám himnusszal hódoltak a Királynőnek, aki minden élet anyja itt ezen a földön.

Rinaldo hangulata hirtelen megváltozott. Lelkesedését csüggedés váltotta fel, és két tenyerével bánatosan eltakarta arcát.

„A nap nem tudja, ki vagyok én! – gondolta. – Jóságában egyformán süt bűnösökre és ártatlanokra! Bárcsak sugaraik villámokká változnának, hogy halálra sújtsanak!”

Ám a sors ehelyett inkább egy kellemes meglepetést tartogatott számára. Ruhasuhogást hallott. A sөvény fordulójánál karcsú női alak tűnt elő. Rinaldo a kedves jelenségben tüstént ráismert a szép, fiatal lányra, akivel néhány nappal azelőtt az erdőben találkozott. Azóta most látta először.

Sokáig némán, elfogódottan álltak egymással szemben. Végül Rinaldo törte meg a csendet.

– Te vagy az a jószívű leányka – kérdezte –, aki a közeli majorságban lakik, és néha meglátogatja a szegény öreg Donatót?

– Igen, uram, én szoktam felkeresni.

– És mi a neved?

– Auréliának hívnak. Te pedig az a kedves úriember vagy, akivel néhány szót váltottam nemrég az erdőben, amikor epret szedtem?

– Úgy van, kislányom, örülök, hogy emlékszel rám. Én vagyok az, akiről beszélsz. Azonkívül Donato remete jó barátja. Akit te is kedvelsz.

– Hol van Donato?

– Alszik – felelte Rinaldo.

– Ilyen későn? Akkor bizonyára beteg – mondta Aurélia.
– Sajnos, kissé rosszul érzi magát.
– Jóságos ég! Mi baja? – kérdezte Aurélia aggódva.
– Egy kis gyengeség, semmi egyéb. Meglátod, hamar elmúlik. Ha az álom felüdítette, mindjárt jobban lesz. Egyelőre azonban okosabb, ha nem kelted fel.

– Megmondom apámnak. A szegény Donato már nagyon öreg, nem szabad magára hagyni.

– Majd én ápolom.

– Te? Egy idegen? Nem bízhatom rád, de itt sem maradhatok. Nem tartózkodhatom egy idegen férfival egy házban!

– Félsz tőlem?

– Természetesen.

– Becsületszavamra, nem kell tőlem tartanod.

– Ki vagy te?

– Utasember, aki csak ideiglenesen van itt.

– De már huzamosabb idő óta, nem?

– Úgy van. A táj nagyon szép. Akárcsak te.

– Ne beszélj velem így, kérlek! Hiszen alig ismersz.

– Már hallottam felőled egyet-mást.

– Micsoda? Donato beszélt rólam? Hogy kerültem szóba?

– Én faggattam... megakadt a szemem a kézimunkádon, amit a remetelakban felejtettél.

Megreccsent egy ág. Léptek hallatszottak a sövény fordulója felől. Rinaldo megpillantotta Cintiót, aki hevesen integetett neki. Aurélia közben továbbsietett, és besurrant a remetelakba.

– Capitano – mondta Cintio –, siess vissza hozzánk! Sürgős szükség van rád! Nagy a nyugtalanság és a ribillió.

– Rögtön jövök – felelte Rinaldo –, csak várj egy percig! Egy kis dolgom van még.

Ezzel sarkon fordult, és bement a remetelakba.

– Kedves Aurélia – mondta a lánynak –, nem szeretném, ha Donato magára maradna. Ígérd meg, hogy mellette maradsz egy ideig. Nekem most fontos dolgom van. El kell mennem, de visszajövök, mihelyt tudok, és felváltalak.

– Természetes, hogy itt maradok. Nem hagyhatom a beteg egyedül.

– Ha felébred, mondd meg neki, hogy nemsokára visszajövök.

– Hova kell menned?

– A szolgám hív. Valami kavargás történt a poggyász körül, azt kell rendbe hoznom. Remélem, nem tart sokáig. A viszontlátásra, jószívű tündér!

– A viszontlátásra, uram!

Rinaldo megszorította a lány kezét, és elsietett. Cintio kíséretében negyedóra alatt megérkezett arra az erdei tisztásra, ahol emberei táboroztak.

– Jó, hogy itt vagy, capitano! – kiáltotta több hang egyszerre. – A saját ajkadról akarjuk hallani...

– Csend legyen! – mennydörögte Rinaldo. – Girolamo, hozzám! Olvasd fel saját törvényünk ötödik és hatodik pontját!

Megtörtént. A marcona betyárok néma csöndben hallgatták Girolamo szavait. Utána Rinaldo elmondta, mi történt a remetelakban, s hozzáfűzte:

– Mi történjék Paolóval? Természetesen az, amit törvényünk előír!

– Kegyelem! Kegyelem! Bocsáss meg Paólónak! – kiáltották megint összevissza.

Paolo ott feküdt előtte a földön. Sebét már kimosták, és rendesen bekötözték, de még mindig nagy fájdalmai voltak. Elhaló hangon könyörgött kegyelemért.

Rinaldo hallgatott.

Ekkor maga Girolamo lépett oda hozzá, és ő is kegyelemért esedezett Paolo számára.

Rinaldo válasza sem méltatta hadnagya szavait.

A betyárok soraiban mozgolódás támadt. Fiorilla lépett elő, térdre vetette magát Rinaldo előtt, és így szólt:

– Capitano! Tudod, hogy a szívem érted égett, de elutasítottad szerelmemet. Paolo vigasztalt meg, és most őt szeretem. Kegyelmezz meg neki az én kedvemért!

– Törvényeinkre én ugyanúgy felesküdtem, mint ti. A törvény engem is kötelez – felelte Rinaldo. – Nem adhatok kegyelmet.

– Felmentünk a törvény alól! – kiáltották többen. – Ezen túl te leszel a törvény, és kegyelmet adhatsz akárkinek kedved szerint.

– Mint egy király! – kiáltotta éles hangon Fiorilla.

– Hát ha éppen akarjátok...

– Akarjuk! A törvényt a te kezébe adjuk.

– Jól van! Akkor megkegyelmezek Paolónak és a másik ötnnek is, aki vele együtt akart egy szegény öregembert kifosztani. Megbocsátom vétküket, de bizonyos kikötésekkel.

– Halljuk! Halljuk!

– Ez az első és utolsó eset, amikor kegyelmet adok olyanoknak, akik parancsom nélkül, saját szakállukra fosztogatnak.

– Helyes! Hát még?

– Elrendelem, hogy Paolo és társai, akik a szegény öreg remetét bántalmazták, kárpótlásul két kecskét, két hordócska bort és egy tucát baromfit ajándékozzanak neki. Hogy miként szerzik meg – az ő dolguk!

– Hurrá! Helyes! Éljen a kapitány!

A nagy ujjongás és zsidongás közepette Rinaldo leült sátra elé, és kényelmesen megreggelizett. Egy ideig elnézte

a körülötte zajló sürgés-forgást, aztán munkához látott. Egy sor parancsot írt, egyenként összehajtogatta és lepecsételte, aztán összehívta hadnagyait. Félkörben felálltak körülötte, míg Rinaldo ülve maradt, és kiosztotta rendelkezéseit.

– Fogd, Girolamo, itt a neked szóló parancs, de ráérsz Borgóban kibontani. Ott alaposan körülnézel, és a helyzet, a dolgok állása szerint döntöd el, ott maradsz-e vagy továbbmész Arezzóba. Feladatod nagy körütekintést igényel, de erre nem fecsérelek több szót, hisz mindig okos és óvatos voltál. Gyere ide, Fiorilla! Téged Bibionéba küldelek, ott hallgatózzál, és lesd ki, mit beszélnek rólunk! Niccolo és Sebastiano: ti átfésülitek Bosnia erdőségeit. Téged, Amadeo, Anghiartóba küldelek, nézd meg, nem vonulnak-e fel ellenünk az ottani erdőben. Altaverde nyolc embert vesz maga mellé, és megpróbálja Brankolino bíróját kézre keríteni. A parancsban megtalálod a részletes utasításokat. Matteo alkonyatkor húsz emberrel nyomuljon előre a déli hegyvidéken, és szállja meg a Caprili-szorost. Alsetto harminc emberrel itt marad és bevárja további parancsaimat. Cintio, válassz ki magadnak tizenkét ügyes embert, és indulj el Oriolóból a Jegenyék Völgyébe, onnan meg fel a sziklahágóra! A jelszó: Senkitől és semmitől! Most pedig rajta! Lászatok hozzá tétovázás nélkül az utasítások keresztülviteléhez!

Most kezdődött csak az igazi mozgolódás. Rinaldo megrakta két nagy kutyáját élelmiszerekkel és orvosságokkal, azután újra elindult a remetelak felé.

Aurélia nem volt már a remetelakban. Donatót most egy fiatal parasztleány ápolta, a szomszéd majorosgazda fia. Donato ébren feküdt ágyában, s azt mondta, már sokkal jobban érzi magát.

Rinaldo szeretett volna magára maradni vele. Ezért meg-

kérte a pirosposzsgás arcú legénykét, hogy szedjen néhány napra való rőzsét az erdőben. Amikor a legényke elment, Rinaldo megmutatta az öregnek az orvosságokat, amiket neki hozott. Mindjárt be is adott neki egy evőkanállal a kitűnő erősítőszerekből, amelyet egy tapasztalt javasasszony állított össze.

Néhány percig hallgattak. Rinaldo kissé zavarban volt, nem tudta a beszélgetést elindítani. Végül Donato szólalt meg.

– Remélem, nemsokára felkelhetek – mondta.

– Szívből kívánom neked – felelte Rinaldo.

– Azért jöttél, ugyebár, hogy búcsút végy tőlem?

– Azt hiszed?

– Legalábbis remélem. Most már tudom, ki vagy, és nem szeretném, ha híre menne, hogy ismerlek. Tudod, hogy van ez. Az emberek nem tudnak hallgatni. Te hálára köteleztél engem, hisz megmentetted az életemet. Tőlem nem is tudja meg senki, hogy Rinaldo Rinaldini nálam járt, sőt kunyhóm vendége volt. Egyébként Aurélia elmondott nekem mindent.

– Igazán?

– Nincs titka előttem. Aggaszt, amit tőle hallottam. Hogy is tehetél ilyet!

– Nem tettem semmit.

– Megpróbáltad a tapasztalatlan leánykát elszédíteni.

– Nem mondtam neki semmi különöset. De neked elárulom, hogy beleszerettem.

– Ehhez nincs jogod. Csak nem reméled, hogy ő is megszeret? Irtózáttal fordul el tőled, ha megtudja, ki vagy!

– Miért kell megtudnia?

– Eltitkolnád előtte? Megcsalnád, megtévesztenéd?

– És ha jó útra térek a kedvéért? Ha új életet kezdek?

– Ahhoz már késő.

– Akkor megmondom Auréliának, hogy...

– Nem mondasz meg neki semmit! – vágott a szavába az

öreg erélyesen. – Soha többé nem beszélhetsz velem. Még ma elviszik egy kolostorba. Erről én gondoskodom.

– De én megakadályozom.

– Ne beszélj ilyen gyalázatosan! Csak nem akarsz sötét múltadat újabb égbekiáltó bűnnel tetézni? Ha valóban szereted Auréliát, nem akarsz szerencsétlenné tenni. De nem is szeretheted – nem ismered azt a tiszta érzést, amellyel egy ilyen lánykához közeledni kell. A nemes szerelem olyan távol áll tőled, mint a csillagok. Nem szabad többé látnod Auréliát.

– Nagyon szigorú vagy hozzám.

– Gondolkodj csak egy kicsit! Csak nem akarsz ezt a lányt a bandád körébe hurcolni, hogy megossza sorsodat, mely előbb vagy utóbb gyászos véget tartogat számodra! Bűntársaddá akarsz tenni? Elég szerencsétlenség, hogy ujjat húztál a törvénnyel, hagyd legalább azt a lányt tisztességesen élni és tisztességben meghalni. Most nagyon szeretném, ha magamra hagynál.

– Jól van, elmegek – felelte Rinaldo. – Nem félelemből; azt nem ismerem; csak nem akarok nyugtalanítani. De előbb szeretnék kérdezni valamit. Kik azok az emberek, akiknek képmása az ágyad fölött függ?

– Barátaim. Előkelő körökhöz tartozó emberek.

– A hölgy, aki apácaruhát visel, s a férfi, aki tisztí egyenruhát?

– Éppen ennek a férfinak a látogatását várom. Nincs vesztegetni való ideje. Útban van Firenze felé. Öszvéreit és csomagjait elrabolták a hegyek között – alkalmasint a te bandád támadta meg. A hajcsárokat lelőtték, csak egy fiatal fiú maradt életben, akinek sikerült elmenekülnie. Aurélia nevelőatyjának a házába menekült, s most ott van a barátom is, a tiszt, akinek az arcképét itt a falon láthatod.

– Ha ez az úr a barátod, add vissza neki ezt ni! Számomra értéktelen, ő meg bizonyára nehezen tudna róla lemondani.

Rinaldo ezzel átnyújtotta Donatónak az amulettet a miniatűr képecskékkel – a kis aranytokot, melyet emberei a zsákmányból juttattak neki. Donato átvette, kinyitotta a lapos aranytokot, s mihelyt megpillantotta a képecskéket, csókjaival halmozta el.

– Nagyon értékes ajándékot küldtél neki – mondta remegő hangon. – Örülök, hogy visszakerül jogos tulajdonosához, aki boldog lesz, hogy visszakapta.

– Nem tudhatom meg a nevét? – kérdezte Rinaldo. – Talán egyszer még hasznát vehetem.

Donato éppen felelni akart, amikor a parasztfiú benyitott.

– Jönnék! – kiáltotta izgatottan.

A következő pillanatban már be is lépett a házba a férfi, akiről beszéltek. Tiszti egyenruhát viselt, s a máltai lovagrend keresztjét. Vele együtt érkezett meg a már többször említett majorosgazda és annak öccse.

A máltai lovag alaposan szemügyre vette Rinaldót, aki keményen farkasszemet nézett vele. Végül a lovag volt az, aki tekintetét elfordította.

Rinaldo kezét nyújtott Donatónak.

– Gyors javulást! – kiáltotta, és elhagyta a remetelakot.

A máltai kisietett utána. A remetelak előtt megállt, és tekintetével követte a távozót. Ám Rinaldo abban a pillanatban véletlenül visszanézett, és tüstént megállt, nehogy a tiszt azt hihesse róla, hogy menekül előle.

A máltai lassú léptekkel közeledett hozzá.

– Uram – mondta –, nekem úgy rémlik, már találkoztunk valahol.

– Könnyen lehetséges – felelte Rinaldo.

– Ön az, aki Donato barátjának nevezte magát, amikor egy fiatal lánnyal beszélgetett, akit Auréliának hívnak?

– Igen, az vagyok.

– Azt is mondta, hogy utasember, igaz?

– Úgy van.

– Szabadna megtudnom a nevét?

– Miért ne, ha ön is megnevezi magát.

– Az én nevem nem titok, és semmiféle gyanú sem tapadhat hozzá. Della Rocella herceg vagyok.

Ekkor két ember bukkant fel Rinaldo csapatából. Éppen most hozták el a bort, a baromfit és a kecskéket, amiket Paolo kapitánya parancsára küldött a remetének engesztelésül.

Rinaldo intett az ajtóban ácsorgó parasztleánykének, hogy vegye át mindezt.

– Ajándék Donato barátom számára – mondta. – Már említettem neki. Mondd meg neki, hogy minden megérkezett.

Ezzel megint a herceg felé fordult, aki kőmerev arccal állt ott, válaszát várva.

– Ön ugyebár, abból a majorságból jött, ahol Aurélia lakik – kezdte Rinaldo. – Legyen szíves, mondja meg nekem, ott van még a kisasszony?

– Nem értem – hebegte a tiszt egészen elképedve. – Milyen alapon... Milyen joggon...

– Nincs rá semmi jogcímem, tudom. Hiszen különben is, ön nem egy kérdést vár tőlem, hanem egy feleletet.

– Úgy van, éppen ezt akartam mondani – jelentette ki a tiszt, most már kemény hangon. – Szabadna tudnom a nevét?

– Én meg arra kérem, engedje el nekem a választ – mondta Rinaldo. – Hamis nevet nem szeretnék mondani, ami pedig az igazit illeti...

– Tudom már! – vágott a szavába a tiszt. – Lehetetlen, hogy tévednék! Ön Pepoli marchese! Társaságban mutatko-

zott be nekem, körülbelül hat hónappal ezelőtt, Firenzében, igaz? A német követ estélyén találkoztunk, és ön egészen tűzbe jött, amikor Rinaldo Rinaldiniről beszéltek. Egy történetet meséltek róla, amiből kiderült, hogy a hírhedt rablóvezér valóságos lovag!

Emberei közben átadták az ajándékot a legénykének. Az egyik ember titokban intett Rinaldónak, mintha hívná, vagy valami veszélyre figyelmeztetné. Rinaldo bólintott, jelezve, hogy megértette, és rögtön jön. Bizalmasan a herceghez hajolt, és így szólt:

– Nos, tudja meg: én Rinaldo Rinaldini vagyok.

Ezzel sarkon fordult, és emberei után sietett.

2

ROZÁLIA

Rinaldo megkérdezte embereit, mi újság. A következő választ kapta:

Cintio aggályosnak tartja, hogy Oriolóból a Jegenyék Völgyébe nyomuljon előre, mivel felderítői jelentése szerint a völgyben utasok csoportja táborozik. Ezeket csak akkor támadhatja meg, ha a kapitánytól parancsot kap rá.

Rinaldo tüstént felkereste Cintiót, aki egy dombtetőn rejtőzködött osztagával együtt a sűrű bozótban. Cintio jelentése megerősítette azt, amit Rinaldo korábban hallott.

A kapitány rövid gondolkodás után így módosította korábbi parancsát:

– Akkor vezesd a csapatodat jobbra! Az országút felé, de azért tartsd szemmel azt az utat is, amely Oriolóból a Szent Benedek Apácakolostorba visz. Ha egy hintóra bukkansz, amelyben egy szép fiatal lány ül, tartóztasd fel a hintót, és a leánykát rabold el egyszerűen, minden magyarázat nélkül. Alkonyat után itt, ugyanezen a helyen újra találkozunk.

– Meglesz, capitano! – felelte Cintio.

Rinaldo most szolgájával, Severóval behúzódott a bokrok közé, ahol átöltöztek – mindketten vadászgúnyába bújtak. Hogy az álöltözet teljes legyen, Rinaldo még az arcát is barnára mázolta, mintha erős nap sütötte volna ilyen sötét színűre. Dupla csövű puskáját vállára kapta, övébe pisztolyt és vadászkést dugott, aztán két kutyája kíséretében Severóval együtt maga indult felderítő útra a Jegenyék völgye felé.

A dombtetőre érve lenéztek a völgybe, ahol egy nagy sátrat pillantottak meg. Mellette öszvérek legelésztek, és néhány ember tett-vett, járkált ide-oda. Tűzrakással foglalatostkodtak. Nemsokára hatalmas máglyát hordtak össze, s meggyújtották, alkalmasint avégett, hogy vacsorát főzzenek és az estét kellemesebbé tegyék.

Rinaldo és Severo hosszas leselkedés után néhány dámát is felfedezett odalenn. A sátorból jöttek ki néhány percre, és oda tértek vissza. A lobogó tűz mellett jól ki lehetett venni az öszvérhajcsárok is: a fűben heverték, a lerakott málna közelében.

A táborhelytől körülbelül negyvenlépésnyire kis forrás ezüst vize csillant meg. Egy tizenöt-tizenhat éves formájú szolgálgyerek tűnt fel a forrásnál nagy korsóval a vállán. A korsót megtöltötte vízzel, és bevitte a sátorba. Aztán újra kijött, és a dombtető felé ballagott. Rinaldo hirtelen felemelkedett, és intett a fiúnak. A gyerek megijedt, és el akart szaladni, ne Rinaldo rákiáltott:

– Állj csak meg egy szóra, hallod-e!

A fiú tétovázva megállt.

– Mondd csak! Te is ahhoz a társasághoz tartozol? – kérdezte Rinaldo.

– Igen.

– És miféle hölgyek azok?

– Az én úrnőm Attanare marchesa,* a másik meg a húga. San Leóból jöttünk, és Firenzébe utazunk, ahol a méltóságos marchese vár ránk.

– Jól van, fiam, mehetsz a dolgodra.

Rinaldo néhány perc múlva elindult a nagy sátor felé. Severo tiszteletteljes távolságban követte. A sátor előtt a marchesa szolgálói állták el útjukat, nem annyira ellenségesen, mint inkább kíváncsian. A grófi lovászmester eléjük lépett, hogy megszólítsa őket. Rinaldo észrevette, hogy a sátorlap mögül két női szempár kandikál elő kíváncsian leselkedve.

– Hova, hova, barátocskám? – kérdezte a lovászmester.

– Az erdész vagyok Sorsinából – felelte Rinaldo –, s a legényemmel együtt hazafelé igyekszem. Odafentről láttam, hogy völgyünket úri társaság tisztelte meg jelenlétével. Gondoltam, odamegyek, és megkérdem, nem lehetek-e valamiben a szolgálatukra. De más mondanivalóm is van. Kötelességemnek tartom figyelmeztetni önöket, hogy legyenek éberek. Rinaldo járkal itt a hegyek közt a bandájával.

– Jézus-Mária, Szent József! – sikoltott fel az egyik hölgy a sátor bejárata mögött. – Mi lesz velünk?

– Nem kell aggódni, méltóságos asszonyom – fordult hátra a lovászmester. – Elegen vagyunk itt férfiak ahhoz, hogy ellássuk a bajukat, ha arra vetemednek, hogy ránk támadjanak.

– Hm – dünnyögte Rinaldo –, uraságod, úgy látom, nem ismeri ezeket a fickókat. Olyan vakmerőek, mintha az ördöggel cimborálnának.

– Istenem, istenem! – sopánkodott a hölgy, előlépve a sátorból. – Miért tűrik ezt a hatóságok? Miért nem akadá-

* Marchese (ejtsd: markéze) = márkai, örgróf. Marchesa (markéza) = örgrófnő

lyozzák meg, hogy a nagyhercegség kellős közepén ilyen bandák garázdálkodjanak?

– A hatóságok is félnek tőlük – felelte Rinaldo.

– Hány emberből állhat az a banda? – érdeklődött a lovászmester.

– Ki a megmondhatója? – felelte. – Rinaldo a legváratlabb helyeken bukkan fel, az ország különböző tájain, s úgy látszik, mindenütt vannak csapatai. Szabadon jár a városok utcáin, holott magas díjat tűztek ki a fejére. Hogy köztünk maradjon a szó: magam is abban sántikálok, hogy kézre kerítsem azt a híres rablóvezért, s megkapjam az aranyakat, amiket a kézrekerítőjének ígérek. Már nyolc nap óta járom az erdőt, abban a reményben, hogy nyomára akadok. Ha egyszer a puskám csöve elé kerül, nem menekül! A díjat megkapom, akár élve, akár holtan adom a törvény kezére.

– És hogyan ismer rá?

– Ó, már annyiszor leírták, és annyit meséltek róla, hogy könnyű lesz felismerni. Nem hiszem, hogy összetéveszteném valakivel.

– Bizonyára nagyon bátor ember – vélte a lovászmester. – Úgy hallom, emberei élnek-halnak érte, lelkesen követik tűzön-vízen át.

– Mit lehet tenni, ha olyan bolondok! De én sem vagyok egyedül. Tizennyolcan vagyunk összesen, erdészek és erdőkerülők, s mindnyájan értünk a puskához. Néhány pompás céllövő van köztünk. Felosztottuk az erdőt egymás közt. Rinaldo nem csúszhat ki a kezünk közül. Ha elcsípjük, megosztozunk a díjon.

– Mekkora összeget tűztek ki a fejére? – érdeklődött a marchesa.

– Több díjról van szó. Velence városa, Lucca, Génua és Firenze külön-külön nagy jutalmat ígér annak, aki a vesze-

delmes fickótól megszabadítja. A díjak együttesen három vagy négyezer aranyra rúgnak. Csinos summa, és jól jönne nekünk, erdészeknek. Mi szeretjük a mesterségünket, szép foglalkozás az erdőt járni reggeltől estig, csak a fizetés szűköss. Pedig az életveszélyt is meg kellene fizetni. Bármelyikünkkel megtörténhet, hogy fűbe harap idő előtt.

– Miért nem küldenek ki katonaságot ellne? – kérdezte a hölgy méltatlankodó hangon.

– Ismételten megpróbálták, asszonyom, de nem használt semmit. A fickó nemcsak bátor, de ravasz is. Kitűnő bűvőhelyekről gondoskodott. De ha elég szegénylegényt gyűjtött össze, szembeszáll még a katonasággal is. Erről Lucca milíciája tudna mesélni, ha nem röstellené. Nyolcszázan voltak, és Rinaldo egy maroknyi csapattal szétverte őket: hetven milicista harapott fűbe, a többit meg soha többé nem lehet harcra vetni banditák ellen. Azt mondják, nekik már elég volt.

– Borzasztó, hogy egy ilyen kalandor mire képes! – sóhajtott a hölgy. – Fittyet hány a hatóságoknak, a rendnek, a magántulajdonnak... mindennek, ami szent!

– Az ám, rettentő vakmerő fickó – bólintott Rinaldo. – Néha egymaga indul el valami félelmetes kalandra, és cimborái csak utólag tudják meg, hogy vezérük milyen hihetetlen hőstettet vitt végbe. Egyébként kedveli a mókát. Nagyon szereti megtréfálni az embereket.

– Hogyan? Ez érdekes! – suttozta a marchesa.

– Halljunk egy példát! – fűzte hozzá a lovászmester.

– Egy példát? No jó. Tegyük fel, hogy itt állunk gyanútlanul, élénk beszélgetésbe merülve. Egyszerre itt terem Rinaldo, mintha a földből pattant volna elő, s jobb kezével a hölgyre szegezi pisztolyát, baljával meg a lovászmester urat tartja sakkban, s nyájasan mosolyogva csak ennyit mond: „Aki ellenáll, a halál fia! Kérem szépen, nyújtsák át az órá-

ikat, láncikat, karpereceiket és pénzüket is. Én Rinaldini vagyok!”

S ebben a pillanatban meg is tette azt, amiről mesélt: övéből két pisztolyt rántott elő, s egyiket a marchesa, másikat a lovászmester szívének szegezte. A hölgy rémülten felsikoltott, a lovászmester pedig sápadtan hőkölt hátra.

– Ez rossz tréfa volt, erdész úr! – hebegte.

– Tréfa? Az úristenit! Ha Rinaldo tréfál, annak mindig más fizeti meg az árát!

– Az isten szerelmére! – kiáltott fel a marchesa. – Csak nem gondolja komolyan?

Rinaldo mélyen meghajolt, de pisztolyát továbbra is ketőjükre szegezte.

– Asszonyom – mondta –, az imént arra kértek, szemléltessem egy példával Rinaldo vakmerő csínyeit. Teljesíttem kívánságukat, most arra kérem, önök is teljesítsék az enyémet. Szíveskedjenek óráikat, gyűrűiket, ékszereiket nekem szépszerivel átadni. Ami a pénzüket illeti, beérem száz zecchinóval. Még hosszú út áll önök előtt, nem akarom a kedves társaságot teljesen kifosztani. A száz arany és a többi csecsebecse ellenértéke fejében adok önöknek egy cédulát, mely menlevélül szolgál innen Firenzéig. Ha ezen az útvonalon embereim feltartóztatják önöket, csak az írsomat kell felmutatniuk, s szavamra, semmi bántódás nem érheti önöket.

A marchesa remegő kézzel húzta le gyűrűit, szedte le óráját, karpereceit, s számolta ki selyemerszényéből a száz aranyat. Rinaldo mély meghajlással vette át, s csak ennyit mondott:

– Így legalább megismerkedtek Rinaldinivel.

Sarkon fordult és elsietett – senki sem merte követni.

Besötétedett. Rinaldo emberei megjelentek a megbeszélt találkozóhelyen, és beszámoltak útjukról. Kijelentették, hogy nyitva tartották a szemüket, de semmiféle hintót nem láttak. Rinaldo rosszkedvűen elfordult tőlük, és egyszerű, szerény vacsora után lehevert egy jegenyefa alá. Becsavarta magát takarójába, s hamarosan elaludt. Emberei tüzet raktak, ettek-ittak, minden irányban őreket állítottak fel, s maguk is nyugovóra tértek. De elalvás előtt meghallgatták Severo beszámolóját a marchesa kifosztásáról. Az emberek pompásan mulattak vezérük vakmerő csínyjén.

Hajnalban arra riadtak fel, hogy egymás után több lövés dördült el a távolban. Alighogy puskájuk után kaptak, amikor az előőrs bevonult a táborba, és jelentette:

– Be vagyunk kerítve.

– Bekerítve? – kiáltott fel Rinaldo. – Lehetetlen!

Az előőrs tagjai a völgyre és a közeli hegycsúcsokra mutattak – mindenfelől szuronyok és puskacsövek villogtak feléjük.

– Baj van, capitano! – sóhajtott Severo. – Mit lehet tenni?

– Csak egyet. Keményen harcolni.

– Igen ám, de nagyon kevesen vagyunk.

– Segítségül kell hívnunk a közelben szerteszórt osztagokat – mondta Rinaldo. – Itt csak tizenketten vagyunk, de harminc társunk a régi táborhelyünkön maradt. Fújjátok meg a vészkürtöket, és töltsétek meg puskáitok mindkét csövét.

A vészkürtök hangja felverte a völgy csendjét. A visszhang öblösen verődött vissza a hegyek oldala felől. De csak hamar újabb hang hallatszott – egy kisebb kürt vékony hangja. Néhány perc múlva felbukkant Altaverde öt harcosa élén.

– Bajtársak! – kiáltotta Altaverde. – Katonák és népfölkelők vonultak fel ellenünk. Minden oldalról közrefogtak

minket. Két emberünk, Nero és Rispero, akiket felderítésre küldtem ki, az ellenség fogságába került.

– Mindent, csak azt nem! – dünnyögte Rinaldo sötéten.

Nemsokára újabb kürtjel ütötte meg fülüket. A hang egyre közelebről szólt. Végül megpillantották Alsettót, aki osztagával még idejekorán útnak indult, és sikerült a parancsnokhoz csatlakoznia. Most már negyvenkilencen voltak, és egyhangú lelkesedéssel kiáltották:

– Capitano! Rohamozzuk meg őket! Add ki a parancsot!

– Meglesz – felelte Rinaldo –, de ne veszítsük el a fejünket. Előbb meg kell tudnom, hol vonulnak a milicisták. Ott fogunk támadni, ahol könnyebb lesz keresztültörni.

Néhány perc leforgása alatt megkapta a szükséges felvilágosítást, és elrendelte, hogy balra vonuljanak. Fél száz embere élén rohant le a völgybe.

Néhány száz lépés után egy papírlapot vett észre a földön. Altaverde is meglátta, lehajolt érte, felszedte, és tüstént átnyújtotta a kapitányának. Rinaldo kibontotta az összehajtogatott papirost, és elolvasta. Ez volt rajta:

„A kormány nevében! Ezennel bűnbocsánatot ígérünk mindenkinek, aki Rinaldini bandájából a katonasághoz csatlakozik, és önként megadja magát. Aki azonkívül Rinaldini fejét is magával hozza, ötszáz zecchino jutalomban részesül.”

Rinaldo zsebre vágta a papirost, és harsány hangon felkiáltott:

– Bajtársak! Ez a papiros büntetlenséget ígér nektek, ha átpártoltok a katonasághoz, és kiszolgáltatójtok magatokat az ellenség kényének-kedvének.

– Rajta van a nagyherceg aláírása? – kérdezte Alsetto.

– Csisipst – felelte Rinaldo. – Nincs rajta semmiféle aláírás, se keltezés, sem a hely neve, ahol ez az irat készült.

– Hülyéknek néznek minket! – kiáltotta Altaverde. –

Mutass nekem egyetlen tökfilkót, aki bedől az ilyen üres és csalfa ígéreteknek! Ezt egy olyan fickó írta, aki még most is retteg attól, hogy összemérje erejét velünk. Ha lépre men-
nénk, megkötnének, és a szemünkbe röhögnének. Az ördög sem tudna arról, hogy ezen a papírlapon mit ígértek. Huszonnégy órán belül felkötnének minket, amit meg is érdemelnénk. Tépd el azt a rongy írást, capitano, vagy add ide, hadd csináljak belőle fojtást a puskámba. Hadd segítsen golyómat a hazug ígérető szívébe röpíteni.

– Bajtársak! – kiáltotta Rinaldo. – Az én véleményem az, hogy át tudunk törni a milicisták sorain, és el tudjuk érni az Egyházi Állam határait, ahol már biztonságban leszünk.

– Akkor hát rajta! Ne vesztegessük az időt!

Lerohantak a völgybe, és átvágtak rajta anélkül, hogy ellenállásba ütköztek volna. Gyorsan, de óvatosan lopakodtak fel a völgy túlsó oldalán, az erdő felé, mely a határ mentén húzódott. Már-már elérték az országhatárt, amikor erős katonai osztaggal kerültek szembe. Váratlan támadással visszaszorították és szétszórták, de akkor kiderült, hogy ez csak az elővéd. Mögötte egy egész század bukkant fel, és rögtön támadásra indult Rinaldo csapata ellen.

– Bajtársak – kiáltotta Rinaldo –, most rajtatok múlik minden! Az erdő alig százlépésnyire van innen, és az erdőn túl ott a határ! Ha elfognak minket, kínpad és bitófa vár ránk. Akkor inkább karddal a kezünkben essünk el, ahogy férfiakhhoz méltó. De ne is gondoljatok a halálra. Keresztülvágjuk magunkat!

Ezzel elsütötte a pisztolyát, jelt adva a rohamra és a kézitusa megkezdésére. Olyan dühös szenvedéllyel támadtak, hogy a katonák eleinte visszahököltek. Már-már megfutamodtak, amikor egy fiatal tiszt állt az élükre, lehordta őket gyávaságukért, és legderekből embereivel ellentámadásra indult.

Szörnyű mézárulás következett. Alsetto elesett és vele együtt három cimborája. Altaverde, Cintio, Severo halál-megvető bátorsággal küzdött Rinaldo oldalán, testükkel igyekeztek vezérüket megvédeni, de az sem kímélte életét. Puskagolyók záporoztak, kardok villogtak sűrűn. És csaptak össze csörömpölve. Az egyik katona kardja kettéhasította Severo fejét, tizenkét társát pedig golyók terítették le. Rinaldo lankadatlanul vívott maroknyivá olvadt csapata élén. A harc hevében valahogy elszakadt legényeitől, s már-már elérte a hercegség határát. Itt két dragonyos állta útját. Az egyiket pisztolyával döntötte ki a nyeregből, mire a másik elvágatott.

Rinaldo kimerülten ért el az erdő szélére. Bemászott a sűrű bozótba, ahol kalapáló szívvel, lihegve leroskadt a fűbe. A következő pillanatban elsötétült előtte a világ – elvesztette eszméletét.

Mire felocsúdott, a nap már magasan járt az égen, s az első érzése az volt, hogy tikkasztó szomjúság gyötri. Erőlködve feltápáskodott, s tántorgó léptekkel elindult, mélyebben az erdő sűrűjébe. Végül egy forrásra bukkant. Levetette magát a földre, és mohón szürcsölte az üdítő vizet. Átkutatta zsebeit, s szerencséjére talált egy darab kiszáradt kétszersültet. Elragdatással harapott bele, és olyan gyönyörűséggel ropogtatta el, mint valami csemegét – hiába, ahogy mondani szokták, az éhség a legjobb szakács. Újra ivott a forrásból, aztán szinte elégedetten nyúlt el a fűben, egy bokor alatt.

De az a darabka kétszersült nem csillapította éhségét sokáig. Gyomra újra korogni kezdett. Megvizsgálta fegyverét, megtöltötte kulacsát forrásvízzel, és elindult az erdőbe abban a reményben, hogy valami ehető vadra akad. Még nem bandukolt sokat, amikor valami neszt hallott. Lesekedve elbújt egy

vén tölgy törzse mögé. Az ösvényen egy paraszt közelgett, kosárral a vállán. Rinaldo elébe ment és megszólította:

– Adjon isten, jó ember! Nincs valami ennivalód?

A paraszt rámeresztette szemét, és csak vonakodva válaszolt. Azt mondta, van a kosarában néhány sajt meg néhány szál kolbász – a városba viszi eladni. Rinaldo rögtön kijelentette, hogy ő is vásárol belőle. És jól megfizeti. Alaposan megtömte vadásztarisznyáját sajttal és kolbásszal, s alkudozás nélkül rögtön megfizette a parasztnak, amit kért. Amikor a paraszt látta, hogy bőkezű vevővel van dolga, még egy cipó kenyeret is átengedett neki, bár – mint megjegyezte – csak két cipót hozott magával, és nem eladásra, hanem a saját használatára. Rinaldo örömmel kapott a cipón, és fizetett, mint egy gróf.

– Mi újság? – kérdezte, miközben a cipót is begyömöszölte valahogy a táskájába. – Mit mesélnek a faluban?

– Ma reggel – felelte a paraszt – sok vér folyt arrafelé, a határon.

– Hogyhogy?

– A toscanai katonák rajtaütöttek Rinaldini bandáján.

– Igazán? És mi történt?

– Lekaszabolták a gazfickót! Igaz, hogy úgy harcolt, mint a megveszekedett ördög, de végül legényeivel együtt őt is lemészárolták, s azt a néhányat, aki életben maradt, elfogták.

– Nagyszerű! Legfőbb ideje, hogy ellátták a zsványok baját – vélte az idegen vadász, nyugodtan tapogatva tömött tarisznyáját. – A foglyokat persze akasztófára húzzák! Nem is érdemelnek mást. No, isten veled, atyafi. Az én utam arra vezet, ahonnan te jöttél.

A paraszt megemelte süvegét, és folytatta útját. Mihelyt eltűnt szem elől, Rinaldo letelepedett egy fa alá, és jóízűen megebédelt.

Bőséges falatozás és rövid, üdítő alvás után Rinaldo újra felkerekedett, és még mélyebben behatolt az erdőbe. Több mint két órát gyalogolt már, amikor egy tisztásra ért. A fák ritkulni kezdtek, és az erdőt csakhamar kerek völgyecske váltotta fel. A völgy közepén lankásan emelkedő dombot pillantott meg, a dombtetőn meg egy régi kastély romjait.

Körülnézett. Sehol egyetlen élő lélek. Olyan csend vette körül, mintha egy elvarázslt tájra tévedt volna. Szellő se rezdült, még madarak csipogását sem hallotta. S mégis, amint tovább vizsgálódott, a magas fűben emberi léptek nyomát vélte felfedezni.

Kíváncsiságtól űzve sietett fel a domboldalon, az omladozó falak közelébe. Maga sem tudta, vajon egy ajtón vagy ablakon át jutott a romok belsejébe. Fűvel benőtt, nagy, négyszögletes udvaron találta magát, melyet egykor szép, faragott kőoszlopok vettek körül. Letelepedett egy kidőlt oszlopra, nem annyira pihenni, inkább gondolkodni. Töprengéséből váratlan nesz riasztotta fel: egy őz suhant el mellette, és tűnt el a romok közt. Rinaldo felállt, és elindult egy lépcsőn, mely a kastély emeletére vezetett.

Egy nagy, üres terembe ért. Hiába hallgatózott – kongó csend vette körül, még mélyebb csend, mint az imént odalenn. Az egyik sarokban nyílást fedezett fel: széles folyosó torkolt a terembe. Elindult a folyosón: lába alatt recsegett a korhadt padló. Több szoba nyílt erre a folyosóra: nehéz tölgyfa ajtók, nagy, ódivatú, kovácsoltvas kilincsek. Rinaldo benyitott néhány szobába, mind üres volt. Egy ajtón kopogtatott, persze nem válaszolt senki. Végül egy csapóajtóra bukkant, s felemelte: az ajtó csigalépcsőt takart. Rinaldo óvatosan leereszkedett rajta, és odajutott, ahonnan elindult – a kastély udvarára.

Már erősen alkonyodott. Ideje volt meghálásra alkalmas helyet keresni. Semmi kedvet sem érzett ahhoz, hogy a dohos falak közt töltsen az éjszakát. Inkább visszatért az erdőbe, és egy hatalmas tölgy terebélyes ágai alatt hevert le. Mire a csillagok megjelentek az égboltozaton, már mélyen aludt.

Korán ébredt. Feltápáskodott kemény fekhelyéről, és újra nyakába vette az erdőt. Vizet keresett – egy forrást, ahol reggelijét elfogyaszthatja. Csakhamar talált is egyet. Miután éhségét és szomjúságát lecsillapította, friss vízzel töltötte meg kulacsát és ment tovább. De előbb bicskájával jeleket vágott a fába, hogy az elhagyatott kastélyt (ki tudja, talán még szüksége lehet rá) újra megtalálja.

Déltájban elérte az erdőséget kettévágó országutat. Néhány lépésnnyire elrejtőzött egy bokor mögé.

Még negyedórát sem üldögélt leshelyén, amikor emberi hangokat hallott a távolból és egy kis kolomp csilingelését; öszvéreik nyakába szoktak ilyen bádogsengőket akasztani Toscana parasztjai.

A hangok gyorsan közeledtek, és nemsokára feltűnt az országúton egy kis cigánykaraván, mely éppen Rinaldo orra előtt fordult be az erdőbe, nyilván forrást keresve. A karaván három férfiból, két öregasszonyból, két fiatal lányból és négy purdeből állt, nem is szólva a jól megrakott öszvérről, melynek nyakában csüngött a kolomp, s két mérges hangú kutyáról.

A cigányok, úgy látszik, jól ismerték a tájat, mert a legrövidebb ösvényen igyekeztek a forrás felé, ahol Rinaldo reggel a kulacsát megtöltötte. A kutyák tüstént megszimatolták közelségét, és vad ugatással törtettek fel a bokrok közt. Az egyik cigány a vállához emelte puskáját, a másik kettő kést rántott.

Rinaldo felemelkedett, néhány rúgással távol tartotta magától a kutyákat, és kilépett a bokrok közül.

– Hé! Ki vagy? – rivallt rá az egyik cigány.

– Hívd vissza a kutyáidat, vagy beléjük ereszttek néhány golyót – felelte Rinaldo.

A cigányok visszahívták a kutyákat, az asszonyok meg odakötötték őket az egyik fához. Rinaldo közelebb lépett és kijelentette:

– Azt hiszem, semmi okunk félni egymástól.

– Ki vagy te? – kérdezte a cigány újra.

– Egy ember, aki nem fél senkitől – felelte Rinaldo.

– Úgy? Akkor már tudom, mit gondoljak rólad.

– Gondolj, amit akarsz, nem érdekel. De ha van pálinkád, adhatsz egy kortyot.

– Adok, ha megfizeted.

– Én is úgy gondoltam. Tölts!

– Az ördögbe, fickó! Ha szemem nem csal, olyan ember vagy, aki rossz fát tett a tűzre, és nem szeretne törvénnel találkozni.

– Ne papolj már annyit! Tölts, ha mondom!

– Jól van, no! Lefogadom, hogy Rinaldo bandájához tartozol.

– Annyi közöm van Rinaldóhoz, mint neked.

– Ne mondd, mert nekem sok közöm van hozzá. Szívesen zsebre vágnám a sok zecchinót,* amit a fejére kitűztek.

– Hát azzal elkéstél, öregem.

– Elkéstem? Miért? Még nem húzták fel.

– Nem is fogják soha. Mert elesett az utolsó ütközetben, amit csapata élén a toscanai katonák ellen vívott.

– Honnan tudod?

– Onnan, hogy magam is ott voltam. Tulajdon szememmel láttam, amint összeesett.

– Az áldóját! Akkor jól sejtettem!

– Mit?

* Zecchino (ejtsd: cekkino) = toscanai aranypénz

– Hogy te is a bandához tartoztál.

– Megbarmultál? Nem tanácsolom, hogy megismételd ezt a hülyeséget! Mit gondolsz, kivel beszélsz? Én a határ-övezet főerdésze vagyok, s embereimmel együtt Rinaldo ellen harcoltam a milicistákkal együtt. Forró napunk volt, mondhatom, s nem tűröm, hogy egy ilyen semmirekellő, mint te, felbosszantson!

– Jól van, főerdész úr, bocsánat, instállom. Az ember csak kimondhatja, ha eszébe jut valami.

– Elég az okoskodásból! Ide azzal a pálinkával! Ez az első. A második meg: szeretném látni az úti leveleteket. Most megszigorították az ellenőrzést. Parancsot kaptunk, hogy igazoltassunk minden gyanús csavargót.

Az egyik cigányasszony odalépett hozzá, és teli pohárkát nyújtott feléje.

– A legfinomabb kisüsti! – mondta mézesmázos hangon.

– A főerdész úrnak természetesen ingyen.

– Nem kértem tőled ajándékot – felelte Rinaldo, és felhajtotta a pálinkát. – Tölts újra, vén szipirtyó!

– A legnagyobb örömmel, főerdész úr!

– Ezek a te lányaid, vén madárijesztő?

– Csak a kisebbik. A másik rokon lány, szegény árva, mi neveljük fel. Védőszentje után Rozáliának keresztelték. Tizenhét éves, és derék, dolgos teremtés. Tölthetek még egy pohárkával?

– Nem bánom.

– Rozália! Egy kis rizskalácsot a főerdész úrnak!

A leányzó tüstént engedelmeskedett. Valahonnan egy tányérkát szedett elő, azon nyújtotta a kalácsot az idegen úrnak.

– Parancsoljon, főerdész úr! A kedves egészségére!

– Köszönöm, kislány. De mondd csak – igaz, hogy megkereszteltek?

- Szent igaz, uram.
- Hát kételkedik benne, főerdész úr? – szólt közbe az öregasszony. – A macevatai plébános tartotta a keresztség alá, annak rendje és módja szerint. Írást is adott róla.
- No jó. Mennyivel tartozom?
- Hová gondol, főerdész úr? Csak nem fogadunk el pénzt azért a kis pálinkáért? Nem vagyunk mi olyanok! Jó szívvel kínáltuk, és egészségére válják!
- Rinaldo tiltakozva rázta a fejét.
- Mondtam már, hogy nem fogadok el töletek ajándékot. Mindjárt fizetek. Addig szedjétek elő a passzusotokat! Mit rejtegettek abban a kosárban? A szentségit, hisz ezek nagy viaszgyertyák! Biztosan loptátok! Hol csórtátok, melyik templomban?
- Mit beszél, uram, az isten szerelmére! Feltételezni rólunk ilyesmit! Összekuporgatott filléreinken vettük, és Sienába visszük, ott ajánljuk fel a Szent Szűz oltárára!
- Ezekből a gyertyákból kettőt megveszek. Kenyeret is vásárolok töletek. Számítsatok össze mindent, kifizetem! És elő a passzusokkal! Ha nincs ellenetekre, az egész üveg pálinkát megvenném.
- Ahogy parancsolja, uram – hajlongott a vén boszorka.
- No és Rozália? Megvásárolok a lányt is, ha átengeditek nekem, és hajlandó velem jönni.
- Milyen minőségben, uram? – érdeklődött Rozália.
- Mint a gazdasszonyom, természetesen. Szükségem van egy ügyes lányra, aki gondoskodni tudna rólam.
- Jó bérért szívesen elmegyek az úrhoz – jelentette ki habozás nélkül a szép Rozália.
- Veled majd később megalkuszunk – felelte Rinaldo.
- No, mit szóltok hozzá? Átengeditek nekem a lányt?

– Három dukátért lemondunk róla – felelte az öregasszony.

– Annyit nem ér meg – vélte Rinaldo. – Elég lesz érte két dukát is!

– Jól van, vigyed! De egy kikötéssel – ne firtasd azokat az istenverte passzusokat!

– Hát akkor menjetek isten hírével! De vigyázzatok, nehogy a milícia karjaiba szaladjatok! Kerüljétek el őket messziről! Szerencsére most éppen az erdő másik felét fésülik át.

– Akkor iszkolunk. S igyekszünk minél előbb kijutni az erdőből – mondta a legöregebb cigány.

– Jó is lesz. No, itt a két arany a lányért, öt ezüstpaoli* meg azért, amit fogyasztottam.

– Isten veletek! – búcsúzott Rozália. – Szépen köszönök mindent.

– Viselkedj rendesen, Rozi, s ne hozz ránk szégyent! Hogy hívják azt a helyet, ahová a lányt viszi, főerdész úr? Mégiscsak tudnunk kell, hol érdeklődhetünk utána, ha újra erre járunk.

– A hely neve Sarsiglia – felelte Rinaldo –, engem meg úgy hívnak... jegyezték meg jól... Benvenuto Tromiglia! Minden ember ismer engem ezen a környéken.

Az öreg cigány mélyen meghajolt.

– Köszönöm, uram, az isten áldja meg! Sok szerencsét, Rozi!

– Sok szerencsét nektek is! – felelte Rozália, de eszébe se jutott búcsúkönnyeket ejteni.

A cigányok megitták öszvérüket, és elindultak. Rozália már összeszedte cókókját, s kis batyujával a vállán Rinaldóhoz csatlakozott. A napbarnította arcú, szép fiatal férfi néhány percre mozdulatlanul állt, mintha gondolataiba merült

* Paoli: kisebb értékű ezüstpénz az Egyházi Államokban

volna. De amikor a kis cigánykaraván végképp eltűnt a szeme elől, vidáman elindult a tegnap felfedezett kastély romjai felé.

Rozália egy lépésnyi távolságban követte.

Rozália haja koromfekete volt, arca halványbarna és szabályos, szeme sötétbarna és csillogó. Szeme majdnem a duplájára nőtt, amikor csodálkozásában kimeresztette a kastély romjai előtt, ahova Rinaldo vezetete.

– Milyen nagyszerű hely! – kiáltott fel elragadtatva. – Sok-sok cigány elférne itt! Pompás tanya lenne mindannyiunk számára.

Rinaldo mosolygott. Lehevert a fűbe, és Rozália is lekoporodott mellé.

– Szívesen jöttél velem? – kérdezte Rinaldo.

– Boldog vagyok, hogy eljöhettek – felelte a lány. – Ne gondold, hogy olyan jó volt nekem a csórok közt. Az öreg dajori* hiába mondogatta nekem, hogy csajori** így, meg csajori úgy, ha megparancsolt valamit, és nem tettem meg elég gyorsan, a hajamat csupálta, és úgy hátba vágott, hogy kiment belőlem a szusz! Még a rajkókat is nekem kellett kiszolgálni, hogy a devla vigye el őket! Már régen elhatároztam, hogy egy éjjel megszökök tőlük, de nem volt elég bátorságom. Most meg jószerivel el tudtam jönni tőlük! Akármennyit kell dolgoznom rád, jobb lesz nekem, sokkal jobb.

– Hogy jobb lesz-e? Ki tudja?

– Házvezetőnő leszek! Az majdnem olyan, mint egy hercegné!

– Ide hallgass, Rozália! Nem akarlak megtéveszteni. Én nem vagyok az, akinek tartasz. Se főerdész, se alerdész.

– Szent egek! Hát akkor micsoda?

* Dajori cigány nyelven öreg mamát jelent

** Csajori annyit, mint kislány

– Most még utolérheted a dajoridat, ha utánaszaladsz. Nem tartalak vissza. Visszaadom a szabadságodat, tehetsz, amit akarsz. És tudja isten, miért, még azt a könnyelműséget is elkövetem, hogy elárulom az igazi nevemet. Én Rinaldo Rinaldini vagyok.

– Magasságos Úristen és minden szentjei!

– No, szedd a lábad, és szaladj az ösvér után. Elengedlek, érted? A két aranyat se kérem vissza. Eriggy már, mire vársz még?

– Nem, nem! – kiáltotta Rozália. – Csak azért ijedtem meg, mert ilyen híres ember vagy, és... és... most már mindegy! Nem félek tőled, nem akarok elszaladni. Nálad maradok!

– Jól van, maradhatsz. Majd gondoskodom rólad, amíg módomban áll. Ha nem hagy cserben a szerencsecsillagom, neked is jó dolgod lesz. Megszerzek neked mindent, amit csak meg lehet szerezni. De add a kezed, és ígérd meg ünnepelesen, hogy sohasem árulsz el.

Rozália kinyújtotta erős kis kezét.

– Soha! Soha! – kiáltotta szenvedélyesen. – Követlek jóban-rosszban, és hűséges cseléded leszek. Nem félek tőled. Úgy érzem, mintha már nagyon régóta ismernélek.

– Valahogy ugyanazt érzem én is. Azért voltam bizalommal irántad. Nyisd ki a füled, Rozália, hadd mondok el az egészet, ha már elkezdtem. Ahogy itt látsz, nem vagyok már a híres rablóvezér, hanem üldözött földönfutó. Erős toscanai hadsereg kerített be minket. Harcoltunk az utolsó csepp vérünkig, de mindegyikünkre tíz ellenfél jutott. Magam sem tudom, hogyan sikerült megmenekülnöm – talán szerencsecsillagom utolsó sugara volt az! Most már egyedül állok a világon, senkim sincs rajtad kívül.

– De én kitartok melletted! – fogadkozott a lány.

– Ha te nem kotyogod el valakinek, én nem fogom elárulni,

hogy életben maradtam – bólított Rinaldo. – Hadd higgye egész Itália, hogy Rinaldo Rinaldini fűbe harapott. Most az a tervem, hogy meghúzódok itt, a romok közt néhány napra, amíg a katonák és a milicisták tovább nem vonulnak. Azután, ha látom, hogy tiszta a levegő, felkeresek néhány helyet, ahol aranyat és egyéb kincseket ástam el az utolsó időkben. Ha sikerül csak három ilyen helyecskét észrevétlenül feltárni, fűtülök az egész világra. Akkor valamelyik kis kikötőben hajóra szállunk, elhagyjuk Itáliát, és egy más országban vígan éjük világunkat, lesz mit aprítani a tejbe. Vígan élünk majd kettecskén, gond nélkül és békeségben.

– Remek terv! – lelkesedett Rozália.

– No, ha jónak tartod, igyekszünk ügyesen megvalósítani.

Így aztán újabb szövetséget kötöttek, és azt jó reggelivel ünnepelték meg.

Ezután Rinaldo bevezette új pajtását, gondozónőjét vagy akár titoknokát is a romkastély belsejébe. Megmutatta neki az oszlopokkal övezett egykori díszudvart, majd meggyújtotta az előrelátó módon megszerzett két nagy viaszgyertyát, és a lépcsőn felkapaszkodva tüzetesebben megvizsgálta a végtelen hosszúnak tetsző körbefutó folyosót. Itt egy újabb csapóajtót fedezett fel: alatta megint csigalépcsőt talált, de ez nem az udvarra vitt, hanem felfelé vezetett. Egy toronyszobába jutottak, melynek oldalán szűk rés nyílt. Valaha ajtó lehetett ez is. Keresztülhatoltak rajta, és egy kamrába jutottak, ahol szörnyű bűz csapta meg az orrukat. A padlót emberi csontok és vérfoltok borították.

– El innen! – kiáltotta Rinaldo. – Ez gyilkosok tanyája lehetett valaha.

A szörnyű felfedezés nyugtalanná tette: egészen elment a kedve attól, hogy a romok közt bujkáljon.

– Tudod, Rozália – mondta –, azt hittem, csak pókokkal

és denevérekkel kell megosztanom szállásomat, s azoktól nem félek. De itt sokkal csúnyább társaság tanyázott. Mindig utáltam a gyáva gyilkosokat!

Rozália megborzadt. Rinaldo gyorsan letuszkolta a csigalépcsőn, majd a széles lépcsőn is, ki a szabadba. Ki tudja, talán most is gyilkosok menedékhelye ez a romkastély, gondolta. Jobb lesz az erdőben tölteni néhány éjszakát. Még nem hagyták el a díszudvart, amikor puska dörrent valahol nem messze, s egy golyó süvített el a fülük mellett. Rinaldo tüstént lekapta válláról puskáját, s leadott egy lövést a bokrokra, ahonnan a golyó jött.

Ekkor éktelen káromkodás ütötte meg fülét. A bokorból egy hatalmas termetű, állig felfegyverzett haramia ugrott elő, és mennydörgő hangon kiáltotta:

– Hogy mertél rám löni, te szerencsétlen! Hát nem tudod, hogy Batistello áll előtted, akitől az egész környék retteg? Én és a legényeim azt teszünk, ami jólesik nekünk. Jaj annak, aki ujjat mer húzni velünk!

– Végre, hogy szemtől szembe látlak, Batistello – kiáltotta Rinaldo. – Már sok mindent hallottam rólad, de szépet ugyancsak keveset. Vigyázz, mert végre az emberedre akadtál. Én Rinaldo Rinaldini vagyok.

– Rinaldo Rinaldini? Felforr a vérem, ha az átkozott nevedet hallom! Vedd tudomásul, hogy féltékeny vagyok rád, és addig nem nyugszom, amíg a pokolra nem küldtelek. Túl sokat emlegetik már a nevedet. Kettőnk közül az egyiknek meg kell most halnia. Húzd ki már a kardodat, hadd lássam, tudod-e forgatni!

– No, majd mindjárt kitapasztalod. De előbb parancsold ki legényeidet a sűrűből! Nem akarom, hogy hátba támadjanak. Remélem, tisztességes párviadalra gondolsz.

– Hogy én? Hisz egyedül vagyok itt! Senki sincs mel-

lettem. Inkább te szólj az embereidnek, hogy álljanak elő. Amíg megvívunk, szemmel akarom tartani őket.

– Nem láthatod őket. Félórányira vannak innen.

– Nahát akkor ránts kardot! Eleget szájtunkt!

Rinaldo lerakta puskáját és vadásztáskáját. Rozália szorongó szívvel nézte, és szemébe könnyek szöktek. Rinaldo nem vette észre. Kardot rántott, és nekiment Batistellónak, aki már vívóállásban várta, s hideg nyugalommal készült fel a viadalra. Már az első összecsapás is igen kemény volt, a kardpengék csattogtak és szikráztak. Egyik támadás a másikat követte, de mindkét fél kivédte az ütésekkel. Rinaldo egyre hevesebben támadott, míg Batistello megőrizte nyugalmát, a titkos terve végrehajtására alkalmas pillanatot lesve. Ez a hideg nyugalom végképp kihozta Rinaldót a sodrából. Előntötte a düh, és minden óvatosságot félretéve lendült újabb támadásra. Batistello jobbával kivédte a hatalmas ütest, s ugyanabban a pillanatban bal kezével észrevétlenül kis pisztolyt rántott elő az övéből, és elsütötte. A golyó Rinaldo füle mellett süvített el, de nem sebezte meg.

– Gazember! – ordította Rinaldo felbőszülve, s maga is előrántotta pisztolyát.

Rinaldo jó kardvívó, de még jobb céllövő volt. Golyója most is talált – a bandita szívét fúrta keresztül. Batistello összerogyott. Rozália hangosan felsikoltott.

A párbaj véget ért. Batistellónak annyi ereje sem volt, hogy káromkodjék egyet – lelke anélkül is egyenesen a pokolra szállt. Rinaldo egy percig utálkozva nézte alattomos ellenfele holttestét, aztán felnyalábolta, és bedobta a bozótba, a bokor mögé, ahonnan a bandita az imént egy golyót küldött felé.

A bokor alján egy batyu hevert. Rinaldo felkapta, és átadta Rozáliának. Aztán újra lehajolt, és a bandita ujjáról lehúzott egy szép nagy aranygyűrűt. Megforgatta kezé-

ben, majd a saját ujjára húzta. De az igazi zsákmány még hátravolt. Rinaldo csak most vette észre a bandita övére akasztott vaskos pénzes zacskót. Lehajolt és megtapogatta: aranypénzzel volt tömve.

– Jó lesz nekünk! – dünnyögte Rinaldo. – De most aztán uzsgyi! Tűnjünk el innen, mielőtt ennek a semmirekellőnek a cimborái ideérkeznének.

Jól kiléptek. Másfél órát gyalogoltak az erdőben, hol szűk ösvényeken, hol meg utat törve maguknak a sűrű bozótton keresztül. Egyszerre csak azt vették észre, hogy a terep emelkedik. Egy dombtetőre értek, melynek közepén kedves tisztás terült el. Kristálytisza vízű forrás fakadt itt, melyből kis csermely vált ki, s futott le ezüstös csobogással a domb túlsó lejtőjén. Keresve sem találhattak volna kellemesebb pihenőhelyet. Leheveredtek a fűbe, és megbeszélték a történeteket.

Rinaldo megszámolta a zsákmányolt pénzes zacskó tartalmát. Kétszáz dukát volt benne, néhány nagyobb, ritka aranyérmén kívül, mely inkább ékszernek volt felhasználható. Rinaldo az egyiket mindjárt Rozáliának ajándékozta. A batyu tartalma nem volt olyan értékes, de annál különösebb. Rozália egy barátcsuhát talált benne, felragasztható álszakállat és afféle farsangi álarcosbálba való műorrot, mely alkalmas volt arra, hogy teljesen megváltoztassa az ember arcát. Rinaldo felpróbálta, aztán gondosan eltette a zsebébe. A batyuban azonkívül tiszta fehérnemű is volt, aminek mindkettő jó hasznát vehették.

A bandita az életükre tört, de a kaland végül is Rinaldo javára szolgált. Szerencsecsillaga, úgy látszik, nem lett egészen hűtlen hozzá.